

PREHĽAD POLITÍK V OBLASTI UMELEJ INTELIGENCIE PRE NÁRODNÚ RADU SLOVENSKEJ REPUBLIKY č. 1/2025

Tento pravidelný prehľad prináša poslancom Národnej rady SR a zamestnancom Kancelárie NR SR stručnú syntézu dôležitých informácií v oblasti umelej inteligencie za posledné týždne. Primárne vychádza z európskeho regulačného a politického rámca a dopĺňa ho o vybrané globálne trendy. Cieľom je napomôcť odbornej, legislatívnej a kontrolnej činnosti Národnej rady SR.

Súhrn: Informácia o novom digitálnom baličku Európskej komisie; o pripravovaných kódexoch pre označovanie obsahu generovaného umelou inteligenciou (ďalej aj ako „AI“); o spustení pilotného projektu RAISE; o limitoch generatívnej umelej inteligencie; o pristúpení Slovenskej republiky k Deklarácii o európskej digitálnej suverenite; o prelomovom rozhodnutí vo veci autorských práv; o nákladoch na inovácie v oblasti umelej inteligencie a úlohe parlamentov v digitálnom svete.

NOVÝ DIGITÁLNY BALÍK EURÓPSKEJ KOMISIE

Európska komisia v novom digitálnom baličku „[Digital Omnibus](#)“ (t. j. návrh súhrnného nariadenia o digitálnych službách) a „[Digitálny Omnibus pre AI](#)“ (t. j. návrh digitálneho súhrnného nariadenia o umelej inteligencii) navrhla významné úpravy harmonogramu implementácie obsahu [Aktu o umelej inteligencii](#) (AI Act), vrátane posunu povinností pre systémy s vysokým rizikom až do roku 2027, čo podstatne mení plán implementácie pre členské štáty, vrátane SR. Kľúčová zmena pre AI je návrh predĺženia termínov pre vysokorizikové systémy: podľa dostupných informácií by sa plná aplikácia mnohých povinností mala posunúť z augusta 2026 na december 2027 (a v niektorých prípadoch až 2028).

[Digitálny balík Komisie](#) je navrhnutý tak, aby pomohol podnikom v EÚ inovovať, rozširovať sa a šetriť administratívne náklady. Zahŕňa digitálny súhrnný balík, ktorý zjednodušuje pravidlá týkajúce sa údajov (Akt o údajoch + GDPR), kybernetickej bezpečnosti a umelej inteligencie, spolu so stratégiou dátovej únie a návrhom na vytvorenie jednotných digitálnych európskych podnikateľských peňaženiek.

Správa „[EU's AI Regulatory Pivot: Digital Omnibus and Simplification Under Pressure](#)“ (Zmena v regulácii umelej inteligencie v EÚ: digitálny omnibus a zjednodušenie pod tlakom) od Bloomsbury Intelligence & Security Institute (24. 11. 2025) interpretuje Digital Omnibus ako faktické „zmiernenie“ AI Act – predĺženie termínov až do decembra 2027/2028 a rozšírenie výnimiek pre vysokorizikové systémy – pričom upozorňuje na pretrvávajúci investičný a infraštruktúrny deficit EÚ voči USA a Číne. Pre Slovenskú republiku to môže znamenať, že aj pri uvoľnenejších termínoch zostane tlak na schopnosť národného dohľadu a investície do vlastnej AI a cloud infraštruktúry, inak sa slovenské subjekty stanú len pasívnymi užívateľmi globálnych platforiem.

Blog Epthinktanku „[Simplifying EU digital laws for competitiveness](#)“ (Zjednodušenie digitálnych právnych predpisov EÚ v záujme konkurencieschopnosti) z 20. 11. 2025 ukazuje, že cieľ Digital Omnibus je znížiť kumulatívnu regulačnú záťaž GDPR, Aktu o kybernetickej odolnosti a Aktu o umelej inteligencii, no upozorňuje, že samotné zjednodušenie pravidiel nemusí stačiť, pokiaľ EÚ nevytvorí plnohodnotný digitálny jednotný trh a kapitálový trh. Pre Slovenskú republiku to naznačuje, že okrem transpozície a implementácie digitálnych pravidiel bude dôležité sledovať aj iné prekážky pre slovenské firmy (napríklad „[gold-plating](#)“) a podľa možností ich nezvyšovať v národnej legislatíve.

KÓDEX POSTUPOV PRE OZNAČOVANIE OBSAHU GENEROVANÉHO UMELOU INTELIGENCIOU

Komisia [začína pracovať](#) na kódexe postupov pre označovanie obsahu generovaného umelou inteligenciou, ktorý má prakticky pomôcť plniť povinnosti transparentnosti podľa AI Act a bude mať priamy dosah na médiá, platformy a politickú komunikáciu. Podľa AI Act musia byť obsahy, ako sú deepfake videá a určité texty generované umelou inteligenciou a iné syntetické materiály, jasne označené ako také. Úvodné plenárne zasadnutie, na ktorom sa zišli nezávislí experti vymenovaní [Európskym úradom pre umelú inteligenciu](#), znamená začiatok inkluzívneho, sedemmesačného procesu vypracovania kódexu, ktorý vedú zainteresované strany.

Nadchádzajúci kódex postupov týkajúci sa transparentnosti obsahu generovaného umelou inteligenciou bude dobrovoľným nástrojom, ktorý pomôže poskytovateľom generatívnych systémov umelej inteligencie účinne plniť ich povinnosti v oblasti transparentnosti. Podporí označovanie obsahu generovaného umelou inteligenciou, vrátane syntetického zvuku, obrázkov, videa a textu, vo formátoch čitateľných strojovo, aby bolo možné ho detekovať. Kódex tiež pomôže používateľom deepfakeov alebo obsahu generovaného umelou inteligenciou jasne uvádzať zapojenie umelej inteligencie, najmä pri informovaní verejnosti o veciach verejného záujmu. Tieto povinnosti nadobudnú účinnosť v auguste 2026 a doplnia existujúce pravidlá, ako sú systémy umelej inteligencie s vysokým rizikom alebo [modely umelej inteligencie na všeobecné použitie](#).

PILOTNÝ PROJEKT RAISE – ZDROJ PRE VEDU O UMELEJ INTELIGENCII V EURÓPE

V oblasti výskumu a infraštruktúry Komisia 2. 11. 2025 spustila pilot [virtuálneho inštitútu RAISE](#) ([Resource for AI Science in Europe](#)) ako vlajkovú iniciatívu AI in Science Strategy (AI vo vede), prepojenú s Apply AI Strategy (Aplikácia AI stratégie). Cieľom je zhromaždiť európske kapacity v dátach, superpočítačoch, talente a financovaní pre aplikácie AI v oblasti vedy, pričom sa mobilizuje približne 1 mld. € z programov Horizon Europe, Digital Europe a ďalších schém.

Hlavná myšlienka stratégie Apply AI sa zameriava na zvýšenie miery zavádzania AI v európskom priemysle s cieľom zostať konkurencieschopným voči svetovým lídrom, najmä USA a Číne, a posilniť postavenie Európy v digitálnej ekonomike. Podporou rozvoja a zavádzania AI v Európe sa iniciatíva snaží posilniť to, čo EÚ označuje ako technologickú suverenitu, a znížiť závislosť od externých dodávateľov kľúčových technológií a infraštruktúry AI.

[RAISE a AI in Science Strategy](#) vytvárajú pre slovenské univerzity a SAV nové možnosti participácie na projektoch, kde je AI priamo súčasťou vedeckej infraštruktúry, čo môže pomôcť udržať talenty doma a posilniť medzinárodné partnerstvá. Rizikom je, že Digital Omnibus a [odklad prísnych pravidiel](#) môže znížiť motiváciu univerzít systematicky zavádzať etické, bezpečnostné a právne rámce pre využitie AI vo výučbe a výskume. Ďalším rizikom je prehlbovanie [digitálnej priepasti](#): bez cielenej podpory AI zručností učiteľov a študentov sa môže stať, že len úzka skupina elitných pracovísk využije európske príležitosti, kým väčšina školského systému zaostane.

LIMITY GENERATÍVNEJ UMELEJ INTELIGENCIE

Európsky parlament (EPRS/STOA) publikoval 24. 11. 2025 analýzu „[What if generative AI is reaching its limits?](#)“ (Čo ak generatívna umelá inteligencia dosahuje svoje limity?), ktorá tvrdí, že súčasné generatívne modely (GenAI) narážajú na technické a energetické limity a EÚ by mala posilniť podporu [hybridných](#) a [neurosymbolických](#) prístupov, kde môže mať konkurenčnú výhodu. Pre Slovenskú republiku to znamená, že pri plánovaní výskumných a investičných priorít je racionálne nespoliehať sa len na generatívnu AI, ale podporiť aj alternatívne architektúry, ktoré lepšie zodpovedajú európskym hodnotám a energetickým limitom.

PODPIS DEKLARÁCIE O EURÓPSKEJ DIGITÁLNEJ SUVERENITE

Dňa 21. 11. 2025 [Slovensko podpísalo](#) Deklaráciu o európskej digitálnej suverenite, ktorá má umožniť prístup k európskym zdrojom pre investície do AI, cloudových služieb, kybernetickej bezpečnosti a ďalších kľúčových technológií a posilniť ochranu citlivých dát občanov a firiem SR.

ROZHODNUTIE O AI A AUTORSKOM PRÁVE

Dôležitým míľnikom pre AI a autorské právo v Európe je [rozsudok Krajinského súdu Mnichov I](#) (Landgericht München I) z 11. 11. 2025 vo veci GEMA vs. OpenAI (42 O 14139/24), v ktorom súd rozhodol, že reprodukovateľná „memorizácia“ textov deviatich piesní v modeloch GPT-4 a GPT-4o a ich opakovaná reprodukcia vo výstupoch chatbota predstavujú zásah do práva na rozmnožovanie a verejné sprístupňovanie diela, za ktorý priamo zodpovedá poskytovateľ modelu, nie používateľ. Rozhodnutie je označované za prvé v Európe, ktoré priamo rieši otázku memorizácie tréningových dát a výnimiek pri generatívnej AI. [Rozhodnutie](#), v kontraste s viacerými nedávnymi rozsudkami v USA, kde federálne súdy skôr akceptovali tréning na chránených dielach ako prípustné „fair use“, potvrdzuje prísnejší, a pre poskytovateľov i používateľov AI, náročnejší európsky autorskoprávny prístup.

SKUTOČNÉ NÁKLADY NA INOVÁCIE V OBLASTI UMELEJ INTELIGENCIE

Blog [Medium](#) a [Scientific Computing World](#) zdôrazňujú, že „skutočné náklady“ umelej inteligencie d'aleko presahujú samotné licencie a projekty. Ide o masívnu energetickú a uhlíkovú stopu veľkých modelov, ktoré potrebujú obrovské výpočtové zdroje a dátové centrá s vysokou spotrebou elektriny a chladením. Patria sem aj kapitálovo náročná infraštruktúra, drahý špecializovaný talent a dlhodobá údržba modelov vystavených konceptuálnemu driftu. Analýzy zároveň upozorňujú na sociálne a etické „skryté náklady“. Ide o riziko prehlbovania nerovností, závislosti na dátach a ohrozenia súkromia, ako

3 aj o potenciál zneužitia AI na sledovanie či šírenie dezinformácií. Zároveň hovoria o príležitosti aj povinnosti verejných politík smerovať k „udržateľnej AI“ – teda k energeticky efektívnejším modelom, zeleným dátovým centrámi, robustným etickým rámcom a systematickému rozvoju zručností pracovnej sily.

DIGITÁLNY HUMANIZMUS A TRANSFORMÁCIA PARLAMENTOV V DIGITÁLNO M SVETE

Autori Christoph Konrath a Anna Rathmair v knihe [Digital Humanism](#) upozorňujú, že diskusie o digitalizácii demokracie zatiaľ len zriedka reflektujú samotnú transformáciu parlamentov v digitálnom svete, hoci prakticky každý parlament od 80. rokov 20. storočia vybudoval vlastné, na mieru šité IT systémy z presvedčenia, že musí byť technologicky autonómny a schopný fungovať nezávisle za akýchkoľvek okolností – podobne ako v 19. storočí, keď mal mať každý parlament vlastnú kanceláriu, tlačiareň, archív či knižnicu. Na tomto pozadí sa formuje špecifický typ výskumu, ktorý sa sústreďuje na využívanie systémov umelej inteligencie v parlamentoch a na návrh pravidiel ich implementácie, pričom autori zdôrazňujú, že otvorenosť voči občanom a ich predstavám o demokracii by mala byť východiskom pre digitalizáciu a automatizáciu parlamentných procesov – čo zatiaľ zostáva skôr výnimkou v administratívnych kontextoch, kde sa digitalizácia vníma najmä ako nástroj na zvyšovanie efektívnosti práce.

--

Spracovali:

Natália Švecová (riaditeľka Parlamentného inštitútu) & Milan Hrabovský (analytik Parlamentného inštitútu)
2. december 2025

Materiál slúži najmä pre poslancov NR SR a zamestnancov Kancelárie NR SR a nemôže v plnej miere nahrádzať právne alebo iné odborné poradenstvo v danej oblasti. Údaje, použité v materiáli, sú aktuálne k dátumu jeho zverejnenia. Zverejňovanie je možné iba so súhlasom odboru Parlamentný inštitút a autorov. Materiál neprešiel jazykovou úpravou.